

Nederlandse biologische landbouw naar 25%?

Dat kan alleen met een drastische beleidsverandering!

PAN NEDERLAND maart 2021

Op dit moment ligt de ambitie van onze overheid voor de groei van de biologische landbouw dicht bij nul. Er is geen enkele stimulans. Biologische boeren worden bijvoorbeeld in het Nederlandse subsidieprogramma van de GLB (Gemeenschappelijk Landbouw Beleid) niet anders behandeld dan gangbare¹, en de minister noemt de biologische landbouw niet eens in de landbouw Toekomstvisie 2030². De Europese Green Deal komt wel met een streefcijfer in 2030, 25% van het areaal moet biologisch geteeld worden. Het areaal in Nederland bedroeg in 2018 slechts 3.3%³. Om enigszins bij de Europese doelstelling in de buurt te komen, is minimaal het volgende beleid noodzakelijk:

1. Overheid terug aan het stuur; einde maken aan het convenanten moeras

- Na 20 jaar is de verduurzaming in de landbouw in Nederland geen stap opgeschoten⁴: de overheid gaat weer zelf beleid maken, puur vanuit het belang van de inwoners van het land, een gezonde leefomgeving en een bijdrage aan een toekomstbestendige wereld, zonder invloed van commerciële bedrijven en belangenorganisaties;
- De overheid gaat, met hulp van het PBL (Plan Bureau voor de Leefomgeving), het Europese beleid: 50% reductie van pesticiden, 25% biologische landbouw en herstel

¹ Zie achtergrond document Biologische Landbouw – PAN Nederland Maart 2021

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/09/28/uitvoeringsprogramma-toekomstvisie-gewasbescherming-2030>

³ Zie achtergrond document Biologische Landbouw – PAN Nederland Maart 2021

⁴ <https://www.pbl.nl/publicaties/geintegreerde-gewasbescherming-nader-beschouwd>

van de biodiversiteit, één op één vertalen naar Nederland en maatregelen ontwikkelen die de omschakeling daadwerkelijk realiseren;

- Er wordt een centrale organisatie in het leven geroepen die als taak krijgt 25% biologisch areaal in 2030 in Nederland te realiseren (vergelijkbaar met de inzet en actie voor het behalen van de klimaatdoelstellingen) met behulp van een omvangrijk omslagfonds; doel is om elk jaar minimaal 2% van het Nederlandse areaal om te schakelen naar biologisch.

2. Eerlijke prijzen

- Geen BTW voor biologische producten (de indirecte winst van biologische producten voor onze samenleving is zo groot dat BTW heffen niet eerlijk is ten opzichte van bespoten producten);
- GLB binnen 3 jaar omvormen naar steun voor duurzame landbouw; intensieve bedrijven van subsidie uitsluiten in het GLB; 25% van alle GLB-gelden zullen voor de nieuwe GLB-periode ten bate komen van de biologische landbouw, dit geldt voor alle drie de 'compartimenten' van het GLB (basis, pijler 1, pijler 2).
- De 25% van het totale budget GLB geldt voor de basisuitkering per hectare, en ook voor Pijler 1 (zgn. Ecoschema's) waaronder valt 'onderhoud' van biologische bedrijven en voor Pijler 2, waaronder valt omschakeling naar een biologisch bedrijf.
- De supermarkten berekenen alleen de extra productiekosten van biologische landbouw ten opzichte van gangbaar door. Supermarkten maken hun prijsstelling voor biologische producten transparant; supermarkten bieden biologische boeren een eerlijke en reële meerprijs als beloning voor hun duurzame inspanningen en stimuleren de verkoop van biologisch.
- Er wordt een heffing ingevoerd voor de toepassing van pesticiden om de externe kosten (zoals vervuiling van oppervlakte- en grondwater, vervuiling van de bodem en schade aan de biodiversiteit) te calculeren, gemiddeld 25 Euro per kg, gedifferentieerd naar 200 Euro/kg voor insecticiden en 20 Euro per kg voor fungiciden en herbiciden.

3. Voorlichting en voorbeeld functie

- Een publiekscampagne op TV om de voordelen en maatschappelijke baten van biologisch (gezondheid, milieu, smaak) duidelijker voor het voetlicht te brengen
- Fruit en ander eten en drinken op scholen alleen biologisch;
- Alle overheidsinstanties serveren uitsluitend nog biologische producten, 50% in 2023 en 100% in 2025. Bedrijven en banken worden hiertoe aangemoedigd;
- Supermarkten worden verplicht alle meetbare residuen van pesticiden in hun producten op een label in de winkel te vermelden (AmvB, Algemene maatregel van Bestuur).

4. Landbouw voorlichting en onderzoek

- De overheid start opnieuw met voorlichtingsdiensten, met prioriteit voor biologische landbouw;
- De overheid organiseert jaarlijks demonstraties op biologische landbouwbedrijven voor elk gewas;
- Het onderzoeksbudget voor de landbouw zal zich voor minimaal 25% richten op de biologische landbouw.

5. Omschakelingspremie

- De overheid vergoedt de extra kosten van de tweejarige omschakeling (of langer naar gelang het gewas) naar biologisch (verschil met meerprijs voor biologisch, zolang het nog gangbaar verkocht moet worden); inhaalactie nodig, via pijler 2 van het GLB;
- Banken geven aan biologische bedrijven leningen met lagere rente. Verduurzaming van bedrijfsvoering naar biologisch wordt door banken beloond.

6. Regelgeving

- Nederland vrij houden van genetische veranderingstechnieken voor planten;
- Geen patenten verlenen voor natuurlijke eigenschappen;
- Alle pesticiden van de (Europese) substitutielijst worden in Nederland in 3 jaar tijd verboden; niet-chemische alternatieven worden verplicht (AmvB) zodra een substantieel deel van de agrariërs (>15%) in een bepaald gewas deze toepast;
- Alle gebruik van pesticiden in Nederland moet per bedrijf, en per gewas geregistreerd worden, en jaarlijks door de overheid gepubliceerd
- Residuen van pesticiden in voedsel worden verboden in 2030 (waarden moeten lager zijn dan de detectiegrens); in 2025 mogen er geen cocktails van pesticiden meer voorkomen in groente en fruit in de Nederlandse winkels;
- Supermarkten worden verplicht (AmvB) om de doelstelling voor residuen in groenten en fruit (2025 geen cocktails, 2030 geen residuen) te implementeren in hun keten en jaarlijks transparant hierover te rapporteren.